

ساز

سیاست فهمی و سیاست سازی در اندیشه‌ی

حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای رحمته‌الله

ابراهیم برزگر

انتشارات خامنه‌ای

صراط

سیاست‌فهمی و سیاست‌سازی در اندیشه‌ی حضرت آیت‌الله‌العظمی‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

نویسنده: ابراهیم برزگر

ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی

وابسته به دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

چاپ دوم: تابستان ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۵۰۳-۲۶-۷

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، خیابان شهید صالحی، شماره‌ی ۲۶

مرکز پخش: ۰۲۱۶۶۴۰۵۱۰۰

فروشگاه قم: ۰۲۵۱۷۷۰۲۸۵۲ - فروشگاه مشهد: ۰۷-۰۵۱۳۲۲۸۱۲۲۵

تارنما: www.KhameneiBook.ir

پست الکترونیکی: Info@Book-khamenei.ir

سامانه‌ی پیام کوتاه: ۱۲۰۰۰۰۰۰۰۰

ویرایش بیانات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) در این کتاب بر اساس قواعد ویراستاری دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی) انجام شده است.

سرشناسه: برزگر، ابراهیم، ۱۳۴۳ -

عنوان و نام پدیدآور: صراط

سیاست‌فهمی و سیاست‌سازی در اندیشه‌ی حضرت آیت‌الله‌العظمی‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی) / نویسنده: ابراهیم برزگر.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات انقلاب اسلامی، ۱۴۰۲.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۵۰۳-۲۶-۷

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - دیدگاه درباره‌ی سیاست

موضوع: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - پیام‌ها و سخنرانی‌ها

رده‌بندی کنگره: DSR/۱۶۹۲

رده‌بندی دیویی: ۰۸۴۴/۹۵۵

شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی: ۶۰۱۳۰۴۶

◀ فهرست ▶

فصل اول

◀ کلیات روشی و نظری ▶

۲۳	روش‌شناسی امتدادی
۳۹	روش تحلیل محتوای کمی و کیفی زیرکانه یا میان‌بر
۵۳	مباحث نظری و مفهومی
۵۵	حوزه‌های مبدأ متداول در سیاست
۷۶	انگهی تحلیل

فصل دوم

◀ صراط در زبان سیاسی (مذله‌العالی) ▶

۸۱	زبان سیاسی
۸۳	کلمات محوری و تعبیرراهی در زبان سیاسی
۸۴	کلمات محوری
۸۴	۱. حرکت
۸۶	۲. فاصله
۸۷	۳. مسیر
۹۰	۴. جهت‌گیری
۹۲	توصیف راهی مفاهیم سیاسی
۹۳	۱. گام‌دزم
۹۳	۲. پیشرفت
۹۴	۳. تحول
۹۵	۴. بسرفت / عقب‌رفت
۹۶	۵. ارتجاع
۹۶	۶. تندرو / تندروی

۱۴۱	۷۱. جناح‌های سیاسی
۱۴۱	۷۲. تفهیم حکم ریاست جمهوری
۱۴۲	۷۳. اعتماد به مسئولان / اعتماد به راننده
۱۴۳	۷۴. رابطه‌ی دولت / مجلس (ترمز / حرکت شانه‌به‌شانه)
۱۴۳	۷۵. تسلیم کردن = به زانو درآوردن
۱۴۴	۷۶. توطئه = ردپای دشمن
۱۴۶	۷۷. تأیید = عبور از صافی شورای نگهبان
۱۴۶	۷۸. توصیه‌ی راهی به حاکمان بحرین
۱۴۶	تعبیر راهی مقولات
۱۴۷	۷۹. ورزش فهرمانی / قلّه / موتور حرکت
۱۴۷	۸۰. شعر
۱۴۸	۸۱. بازنشستگی
۱۴۸	۸۲. حج
۱۴۹	۸۳. گناه
۱۴۹	۸۴. دعا (بیت شکنی)
۱۵۰	۸۵. نماز
۱۵۰	۸۶. نماز جمعه (قرارگاه ایمان / نگاه‌گیری فرهنگی و سیاسی)
۱۵۱	۸۷. بلایای طبیعی (پلکان تعالی / نردبان خروج / سکوی پرش)
۱۵۱	۸۸. راه‌پیمایی آینده (آینده‌پیمایی)
۱۵۲	۸۹. آینده‌ی مسیر ملت ایران
۱۵۲	۹۰. آینده‌ی تمدن غرب (سراشیمی سقوط)
۱۵۲	۹۱. پیش‌بینی
۱۵۳	۹۲. گفتمان
۱۵۳	۹۳. بیان راهی احساسات / بسته شدن باب شهادت
۱۵۴	۹۴. تجربه / راه طی شده
۱۵۴	۹۵. جدی گرفتن / حساسیت داشتن
۱۵۴	۹۶. نویسندگی و حرکت دائمی برای بهتر شدن
۱۵۵	جمع‌بندی

فصل سوم

﴿ منظومه‌ی نوربزه‌شده‌ی صراط در اندیشه‌ی سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) ﴾

۱۵۹	بیداری
-----	--------

۱۶۰	بیداری عمومی ملت ایران در سه مقطع
۱۶۳	حرکت و نقطه‌ی صفر حرکت
۱۶۵	نقطه‌ی صفر حرکت
۱۶۷	توبه و تغییر مسیر
۱۷۳	زمان و صراط
۱۸۳	زمان، صراط و بیخ تاریخی یا لحظه‌ی سازنده
۱۸۸	ره‌توشه (قدرت)
۱۹۵	بار (رسالت، مأموریت و تعهدات)
۲۰۳	بین راه (زاویه)
۲۱۳	مقاومت و استقامت
۲۱۹	قله، غایت، آرمان، منزل، افق، هدف
۲۳۰	همراهان (هویت)
۲۴۵	سرعت‌گیری، سبقت‌گیری و پیش‌گامی
۲۵۱	خداهمراهی، معیت خدا (حرکت و برکت)
۲۵۵	دشمنان، ضدّ همراهان (ضدّیت)
۲۷۳	امام، رهبر
۲۸۳	جمع‌بندی

فصل چهارم

← صراط در اندیشه‌ورزی سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) →

۲۸۹	بخش اول: صراط، عقاید سیاسی و راه‌شناسی
۲۹۳	تأثیرات بینش و باور توحیدی بر گرایشها و کنشهای سیاسی
۳۰۹	تأثیر کنشهای تجربه‌ای بر تعمیق باور حسن ظن به خداوند
۳۱۴	تأثیرات بینش معاد و مرگ‌اندیشی بر گرایشها و کنشهای سیاسی
۳۱۷	تأثیرات بینش آموزه‌های نبوی بر گرایشها و کنشهای سیاسی
۳۲۰	تأثیرات بینش مهدوی بر گرایشها و کنشهای سیاسی
۳۲۶	جمع‌بندی
۳۲۷	بخش دوم: صراط، اخلاق سیاسی و راهیابی
۳۳۱	تأثیرات گرایشهای مثبت و منفی بر بینش‌های سیاسی
۳۳۸	تأثیر گرایشهای مثبت و منفی بر کنشهای سیاسی
۳۶۱	جمع‌بندی

- ۳۶۳ بخش سوم: صراط، احکام سیاسی و راهیابی
- ۳۶۴ اهمیت کنش و عمل مؤمنانه
- ۳۷۳ رابطه‌ی تکلیف و نتیجه و راهیابی
- ۳۸۳ روحیه‌ی جهادی و مدیریت جهادی و ارکان سه‌گانه‌ی آن
- ۴۰۱ جمع‌بندی

فصل پنجم

← امتداد صراط مستقیم امام خمینی (قدس سره) →

- ۴۰۶ دغدغه‌ی استمراری جستجوی صراط
- ۴۰۹ شاخصهای شناخت صراط مستقیم امام خمینی (قدس سره)
- ۴۳۷ بحران در شناخت صراط و گم شدن راه در انتخابات ۱۳۸۸
- ۴۴۱ جمع‌بندی
- ۴۴۳ نتیجه‌گیری
- ۴۴۵ امتداد صراط در اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای
- ۴۵۰ استعاره‌ی نظری صراط
- ۴۵۷ نظریه‌ی حرکت و ضد حرکت
- ۴۷۵ کتابنامه

برای دریافت نمایه‌ی مفاهیم اسکن کنید.

برای دریافت نمایه‌ی اعلام اسکن کنید.

← مَقَدِّمَه →

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

قرآن کریم

سرشت اندیشه‌های سیاسی، آمیخته با استعاره‌ها و تشبیهات تئوریک است. این امر در اندیشه‌های سیاسی غرب و اسلام، چه دوره‌ی کلاسیک و چه دوره‌ی معاصر صدق میکند. در اندیشه‌ی سیاسی متفکران مسلمان، متأثر از قرآن کریم، استعاره‌ی صراط مستقیم نقش برجسته‌ای دارد و اندیشه و زبان سیاسی و حتی عمل سیاسی آنان را بشدت تحت تأثیر قرار داده است. به پیشش‌های جدید آنان در قبال تجدّد پاسخ میدهد و تولید محتوا و موضع‌گیری سیاسی میکند؛ زبان سیاسی مستقل در نقش ابزار بیانی و یا در نقش مضمون‌آفرینی و اندیشه‌ورزی و نظریه‌پردازی اعطا میکند؛ معمای پراگماتیس (شکاف نظریه و عمل سیاسی) سیاسی با رابطه‌ی نظریه‌ی سیاسی و عمل سیاسی را سازمان میدهد؛ نظم فکری مستتر در سامانه‌ی فکری آنان را شکل میدهد؛ آرمان‌شناسی آنان را راهبری میکند و دغدغه‌ی استمراری در صراط بودن آنان را بازنمایی میکند.

دغدغه استمراری در صراط مستقیم بودن با واقعیت خارجی و عینی مدرنیته پیوندی ناگسستنی برقرار میکند؛ بویژه که تجدّد، کشورها را به دو دسته‌ی توسعه‌یافته‌ی غرب و کشورهای در حال توسعه یا جهان غیر غرب تقسیم کرد. تفاوت ماهوی و عینی این دو دسته در مفهوم «فاصله» و شکاف خلاصه میشود. در راه، کشورها در مقطعی در کنار هم و به

موازات هم حرکت میکردند؛ ولی با مدرنیته و تجدد آنان جلو افتادند و جهان غیر غرب و جهان اسلام عقب افتادند. بنابراین معمای جبران فاصله‌ی عقب‌افتادگی با غرب، پرسش نظری و عملی جهان اسلام و ایران در طول بیش از ۱۵۰ سال بوده است. این پرسش با مفهوم «راه»، عقب‌افتادگی در راه و مقایسه با دیگران و در واقع با صراط مستقیم هم ربط پیدا میکند و توصیف وضعیت «فاصله‌ی ما و آنان، تحلیل چرایی ایجاد این فاصله، ترسیم قله‌ی آرمانی و جهت‌گیری مطلوب راه و حتی تجویز راهبردی نحوه‌ی عمل، همگی پرسش‌های زیرمجموعه‌ی راه و صراط قرار می‌گیرد. حتی ایدئولوژی‌های سیاسی ناسیونالیسم، لیبرالیسم و سوسیالیسم و جز آن هم به مثابه راه‌هایی در جلوی راه مسلمانان معاصر فرض میشود که در اشکال بومی‌شده‌ی ناسیونالیسم عربی، ترکی، ایرانی و یا سوسیالیسم خدایپرست و جز آن در کانون راهیابی اندیشه‌ورزان قرار می‌گیرد. در چنین قالبی اسلام‌خواهی و اسلام سیاسی متأثر از استعاره‌ی صراط مستقیم، خود را به عنوان راه بدیل برای حل معضل فاصله‌ی عقب‌ماندگی از گاووان تجدد مطرح میکند.

دغدغه‌ی در صراط بودن، دغدغه‌ی مهم متفکران مسلمان است. این دغدغه در تفکر و زبان و سیاست‌گذاری آنان بازتاب پیدا کرده است. با پژوهش مقایسه‌ای امام خمینی و آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) میتوان نشان داد که هر دو متفکر و رهبر جمهوری اسلامی به گونه‌ای مشابه دغدغه‌ی در صراط بودن داشته‌اند. البته آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) رسالت خود را ادامه‌دهنده‌ی راه امام خمینی دانسته‌اند. «امام، ما را به راهی هدایت کرد، هدفهایی را برای ما تعریف کرد، شاخصهایی را در میانه‌ی راه به ما معرفی کرد تا راه را گم نکنیم. فقط در صورت پیمودن این راه است که ما میتوانیم به حیات طیبه برسیم و طعم آن را بچشیم.»^۱

۱. در دیدار مراسم شانزدهمین سالگرد رحلت امام خمینی (ره)، ۱۴/۳/۱۳۸۴